

1. Lidingö har genom åren varit känt för sina radhus och dessa radhus på Stureplatån är i samma fina kvalitativa anda som de första från 1907.

3. Trädgård med sekelskiftets känsla.

8. J Json Gate ritade 1920 huset där delar av Kinas ambassad nu huserar.

"Staden på landet – staden på modet"

6. Carl Milles Flöjtspelande ängel vakar över infarten till Lidingö.

Börja med att gå upp Sturevägen, som förr var en av Lidingös längsta vägar och som då sträckte sig ända bort till Mölna.

Här på Stureplatån (1) uppfördes efterkrigstidens nya bebyggelse. Radhusen i kvarteret Skuggan, Fröja och Heimdal ritades 1945-1946 av Erik och Thore Alsén. Björn Hedwall skapade kvarteret Svalkan, som kompletterades med fem elementhus 1987 mot Sturevägen.

Fortsätt ned mot det som en gång var Islinge villastad, grundad av Islinge gårds ägare C G Dahlerus. Han köpte gården 1889 och exploaterade marken 1906-1910, när han redan låtit Lidingöbanan skära genom hans mark. Det gjordes ingen regelrätt stadsplan utan ägostyckningarna genomfördes av förrättningsmannen, som vid varje tillfälle gjorde en specialplan.

Vi går in på Albavägen och följer den fram till Tiliavägen. Kvarteren och vägarna har namn efter träden björk (betula alba), lind (tilia), Fagus m fl. Arkitekten Carl Westman ritade villan i hörnet Tiliavägen/Albavägen 1909 (2).

Fortsätter man Albavägen fram kommer man så småningom till Montanavägen. Mitt för Montanavägen ligger en äldre villa (Albavägen 18), vars trädgård fortfarande förmedlar känslan

av hur en gammal trädgård såg ut kring sekelskiftet (3). Huset är byggt 1906 och ritades av Oskar Nyström.

Vandringen fortsätter Montanavägen ned med utsikt över Islingeviken (4). Där köpte Rörstrands upp mark med förhoppningen att kunna bygga en fabrik på platsen. Men lidingöborna protesterade och Rörstrand fick sälja marken.

Gå vänster vid Roburvägen, upp mot Västerkroken. De flesta villorna i slutet av vägen är kulturhistoriskt intressanta, stilidealen varierar. I närheten av Västerkroken ses till vänster en stor vit villa vid Albavägen (5). Villan, som ritades 1933 av arkitekten Anders Hedbom, är ett fint exempel på funktionalism.

Vid Västerkrokens slut når vi Torsvikssvängen. Stadsplanen för området ritades 1943 av dåtidens främsta arkitektkontor: Stig Ancker, Bengt Gate, Sten Lindegren och Göran Sidenblad.

Fortsätt på gångstigen, som går bakom husen. Strax kommer man ut på klippan med Carl Milles ängel, som restes 1997 (6). Gå ned för trapporna, passera Islinge hamnväg och ta nu trapporna upp till Flaggberget.

Härifrån går stigen mot grosshandlare Johannes Danielsens villa Torshöjd, som han inför-

13. Spännande detaljer på hus i kv Västmanland.

skaffade 1894. Villan köptes sedan 1945 av Stiftelsen Hier-tas minne och användes som äldreboende fram till 1977. Nu står på denna plats nya byggnader, som tillkom 1988, men den monumentala muren finns kvar (7). Till höger ligger Villa Solglitter, döpt efter en av Milles mest omtyckta skulpturer (en kvinna på en delfin).

Passera Herserudsvägen och gå Stjärnvägen upp förbi Ryska federationens handelsdelegation (byggd 1973) (8) bakom järnstaketet. Till höger går Ringvägen, följ den.

Herseruds villastad bildades 1906 genom att mark köptes av Harald Zetterberg på Sticklinge och av Gustaf Arfwidson, styrelseledamot i den nybildade villastaden, som ägde mark i torsviksområdet.

Herseruds villastad annonserade ut sina tomter bland annat med motiveringen att om man köpte villa på Lidingö behövdes inget sommarnöje – man var redan på landet. En annan slogan, som kom att gälla för Lidingö på 30-talet löd: "Staden på landet – staden på modet".

Flera av villorna ritades som tvåfamiljshus så att den som byggde kunde finansiera sitt

Vandringen är sammanställd av kultursekreterare Louise Schlyter.

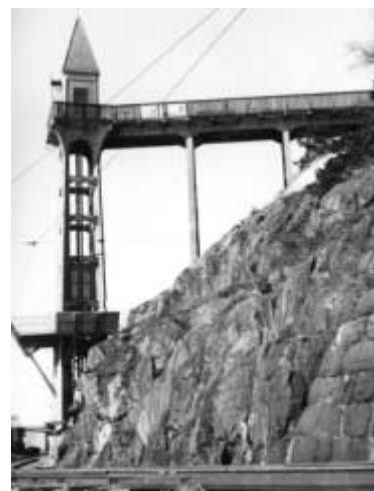
FOTO: CAMILLA ROST
LIDINGÖ STADSARKIV
KARTA: CAMILLA ROST

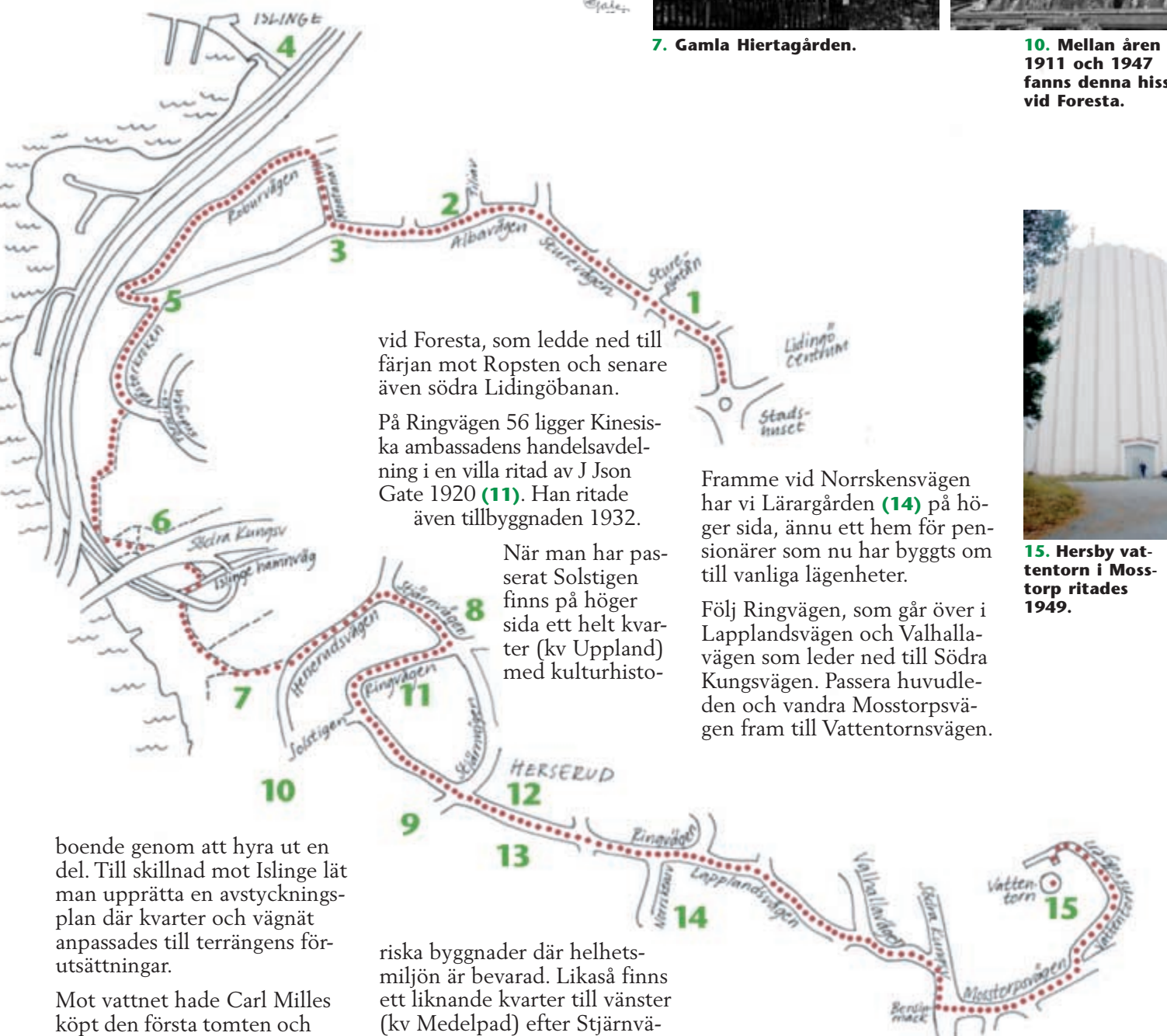
12. Ett av husen i kv Medelpad (nu och då).

7. Gamla Hiertagården.

10. Mellan åren 1911 och 1947 fanns denna hiss vid Foresta.

vid Foresta, som ledde ned till färjan mot Ropsten och senare även södra Lidingöbanan.

På Ringvägen 56 ligger Kinesiska ambassadens handelsavdelning i en villa ritad av J Jön Gate 1920 (11). Han ritade även tillbyggnaden 1932.

När man har passerat Solstigen finns på höger sida ett helt kvarter (kv Uppland) med kulturhisto-

Framme vid Norrskensvägen har vi Lärargården (14) på höger sida, ännu ett hem för pensionärer som nu har byggts om till vanliga lägenheter.

Följ Ringvägen, som går över i Lapplandsvägen och Valhallavägen som leder ned till Södra Kungsvägen. Passera huvudleden och vandra Mosstorpsvägen fram till Vattentornsvägen.

15. Hersby vattentorn i Mosstorp ritades 1949.

boende genom att hyra ut en del. Till skillnad mot Islinge lät man upprätta en avstyckningsplan där kvarter och vägnät anpassades till terrängens förutsättningar.

Mot vattnet hade Carl Milles köpt den första tomten och byggde sitt konstnärshem 1906 (9). Wilhelmina Skog byggde senare sitt Foresta 1908-1910 (10). Mellan dessa hus låg skådespelaren August Palmes stora villa, som revs när Foresta byggdes ut. För att underlätta kommunikationerna för de boende i Herserud fanns en hiss

riska byggnader där helhetsmiljön är bevarad. Likaså finns ett liknande kvarter till vänster (kv Medelpad) efter Stjärnvägen (12). I dessa och närliggande kvarter finns spännande exempel på detaljer, stilar och många små asymmetriskt utplacerade fönster, som berättar om husens inre disposition (13). En del villor är nationalromantiska medan andra är i jugendbarock.

Följ backen upp och hitta en liten idyll. Hersby vattentorn (15) ritades 1949 på uppdrag av Armerad Betong AB. Vägen upp hette då Högbergstigen. På kullen till höger om vattentornet har man en fantastisk utsikt över Lidingö.

Läs mer: Hembygdsföreningens lidingöböcker.